

ქართული

№ 1.

თბილისი, 22 ივლისი 1907 წ.

№ 1.

შინაარსი: 1) პროფესიონალური ორგანიზაცია რევოლუციები.—2) ფელეტონი: ძირითადი საფუძვლები სინდიკალიზმისა.—3) სოც-დემოკრატული ლემი, მარქსისტული და ანარქისტული ჰიანტველა, რალი უდაბნოში და უქმრობა დაბერებულ ქალწულთა გალობა ვაი-ვაი-ვაის ხმაზე. 4 უკბილოთა კბენა და უკუნურთა მსჯელობანი.

ლებელი იყო, თუ მთლათ არა რამოდენიმე დამინც, თავის ბატონების თანამშრომლობით და დახმარებით.

მაგრამ მიუხედავად მეცადინეობისა ბატონების მხრით, პროლეტარიატმა მეორე თვალიც გამოახილა და სულ მთლათ, საესეებით გამოერკვია სოციალური ჰიპოტეზიდგან. მისთვის დიდი რევოლუცია ბურჟუაზიული იყო როგორც თვით ბურჟუაზიისთვის; ამასთანავე ის პოლიტიკური იყო სწორედ ისე, როგორც ბურჟუაზიისთვის, რადგან მისი არა პირდაპირი ბატონების მაგიერ მისი პირდაპირი ბატონები უნდა გაბატონებულიყვნენ და ამ გაბატონებისაგან გამოელოდნენ თავის დამდგომარეობის გაუმჯობესებას.

პროფესიონალური ორგანიზაცია და რევოლუციები.

საფრანგეთის დიდი რევოლუცია ანუ ბურჟუაზიის მიერ სახელმწიფო ძალის ხელში გადაება იყო ბატონობის ერთი ხელიდგანორვე ხელში გადასვლა, მაგრამ მიუხედავად ისა, ის შესრულებულ იქმნა პროლეტარიატის დახმარებით. ეს დახმარება შედეგი იყო მოდენიმედ იმისი, რომ მესამე წოდებას ითაც სწამდა და სხვებსაც არწმუნე და იმატ, რომ ბურჟუაზიის განთავისუფლება ფეოდალურ და მონარქიულ უღლისაგან იყო უფელი ხალხის განთავისუფლება. მაგრამ იმავე მში, როდესაც ბურჟუაზიული დროშა აფილდა ფეოდალური დროშის ადგილზე, მანვე აეხილა ბურჟუაზიას თვალები და დაინახა, რომ მას და ხალხს შორის, მისი ინტერესების და ხალხის ინტერესების შორის უფრო დიდი უფსკრულია ვინემ მათ და მათ მიერ დამარცხებული ფეოდალების შორის იმათი მიერ კარგათ დაინახეს პრაქტიკისაგან, რომ თი კეთილ-დღეობა და წარმატება დამოკიდებული იყო პროლეტარიატის ჩავგრაზე და დაქვეითებაზე. პროლეტარიატმა კი თავისი, რით დაინახა თავისი მდგომარეობა, მაგრამ მოლოდ ცალი თვლით იმას კიდევ ეგონა, რომ მისი კეთილ დღეობა, წარმატება შესაძ-

შემდეგ სოციალურ განვითარებამ იმ ურთიერთობისა, რომელიც არსებობდა მას და მისი პირდაპირი ბატონების შორის, ის უფრო და უფრო დაარწმუნა წინააღმდეგში და დაუკარგა იმედი თავის განთავისუფლებისა ბატონების ცვლის და დახმარების საშვალებით—ის თან და თან დაშორდა პოლიტიკას.

საფრანგეთში პროლეტარიატმა სამჯერ სცადა თავის განთავისუფლება, მაგრამ სამივეჯერ დამარცხებული შეიქმნა. მით უფრო მეტად რწმუნდებოდა პროლეტარიატი პოლიტიკური საშვალების უვარგისობაში, რამოდენად მრავლდებოდა მისი დამარცხება.

1871 წ. პარიზის კომუნის დამარცხებასთან ერთად დამთავრდა პროლეტარიატის პოლიტიკური საშვალებით თავის განთავისუფლების შესაძლებლობის რწმენის რზდა და იწყო ზრდა მისმა მდგომარეობამ ურწმუნეობამ მდგომარეობამ ატეიშმა.

საქართველოს
პროფინსიაში
1907 წელი
10367
10367

პარიზის კომუნის შემდგომ მუშები აღარ ფიქრობდნენ პოლიტიკაზე. მათ პოლიტიკა მოსძულდათ იმოდენათ, რამოდენად დაინახეს, რომ პოლიტიკური ბრძოლა და მათი პოლიტიკური ორგანიზაცია უნაყოფო გამოდგა მათი განთავისუფლებისათვის. ცნობილია, რომ რამოდენიმე გაფიცვები კომუნის შემდეგ სწორედ იმ დროს მოხდა, როდესაც ჯერ კიდევ უკიდურესი რეპრესების ხანა იყო, რეპრესიების, რომლებიც კომუნის დამარცხებას მოჰყვნენ. 1871 წ. ივლისში მოხდა პარიზის მეეტლების გაფიცვა. იმავე წელს გიორგობისთვეში გაიფიცნენ პალე-რუაილის იუველირები. შემდეგ მოჰყვა გაფიცვები სენტ-ეტენში, კასტრაში, ქვანახშირის მალარობის მუშების გაფიცვა ბრასაკში, გაფიცვები რონშანში, სენ-ფლო-რიანში.

ეს გაფიცვები ტიერმა ჩააქრო კანიბალური სიმხეცით, რადგან ეს მისთვის ძლიერ საჭირო იყო კონტრიბუციის გადასახდელი ფულის სასესხებლად.

ამიტომ მუშებმა დაინახეს საჭიროდ დროებით შეჩერება გაფიცვებისა და ხელი მიჰყვეს სინდიკალური ორგანიზაციების პროფესიონალური კავშირების გამრავლებას და მოწყობას იმ წესით, რომელსაც ბრძოლის ახალი გარემოება მოითხოვდა.

თუ რუსეთის რევოლიუციას დავაკვირდებით დავინახავთ, რომ ამ რევოლიუციასაც სწორედ ისე მოჰყვა პროფესიონალური ორგანიზაციების ზრდა და განვითარება, როგორც პარიზის კომუნას.

მხოლოდ პროფესიონალურ მოძრაობას რუსეთში, მოჰყვა გამრავლება მისი პარაზიტებისაც: არ არის ისეთი პოლიტიკური პარტია არც ერთი კლასი, მთავრობა და სხვა პოლიტიკური პარტიები, ბურჟუაზია და ფეოდალიზმის უკანასკნელი მოღიკანები, ერთი სიტყვით, არც ერთი საზოგადოებრივი ელემენტები, რომლებიც თავისკენ არ ეწვეოდნენ პროფესიონალურ მოძრაობას და არ ცდილობდნენ თავის უღელში შებმას პროლეტარიატის თავის და არა პროლეტარიატის ინტერესების დასაცავად, თავის პოლიტიკური უნის დახნას და განაყიერებას პროლეტარიატის კისრით და სისხლით.

ყოველი მათგანი თავიანთ „ბუტკაში“ იწვევს და ერეკება საარჩევნო ყუთისკენ, როგორც კერძო მომხრეებს, ისე პროფესიონალურ კავშირებს.

ყოველი მათგანი ცდილობს ზურგი გაუმაგროს თავის პოლიტიკურ ვაჭრობას, თავის მოღვაწეობას პარლამენტში, „Заведеніи для реторических упражненій.“

სოც-ფედერალისტური აქლემი, მარქსისტული და ანარქისტული ზიანზველა, მშინალი უდაბნოში და უმჩროთ დაბერებულ ძალწულთა გალობა ვაი-ვაი-ვაის ხმაზე.

კრიტიკა მეცნიერული, რასაკვირველია, წარმოადგენს რიცხვითი და თვისებითი ანალიზს საგნისას, რომელიც გათვალისწინებულია პირდაპირი განხილვით და არა გადმოცემით, რეკომენდაციით.

კრიტიკა რიცხვითი ანალიზია, როგორც ქიმიურა რიცხვითი ანალიზი, რადგან კრიტიკის საქმე დაფასება, აწონვაა იმ საგნისა, ცოდნისა, რომელსაც ის ეჭვის თვლით უყურებს და ცდილობს გამოარკვიოს მისი ად-ილი ცოდნათა სალაროში, სწორედ ისე, როგორც ქიმიური რიცხვითი ანალიზი წარმოადგენს წონითი ურთიერთობას გასარჩევ რთული სხეულისა.

კრიტიკა თვისებითი ანალიზია აგრეთვე, როგორც ქიმიური თვისებითი ანალიზი, რადგან კრიტიკის საქმე შესდგება იმ თვისებების გარჩევაში, რომელნიც ახალიათებენ საგნის ელემენტებს, განსაკუთრებულ ცოდნის ძირითად საფუძვლებს, რომელთა მეცნიერული თვისება მისთვის საეჭვოა სწორედ ისე, როგორც ქიმიური თვისებითი ანალიზი წარმოადგენს გარჩევას იმ ელემენტებისას, რომლებიც შედიან იმ რთულ სხეულში, რომელზედაც მას ეჭვი აქვს და სურს შეიღვინოს განსაზღვრული აზრი.

საუბედუროდ განმათავისუფლებელ მოძრაობისა კაცობრიობაში საერთოდ და კეროთ, მაგრამ განსაკუთრებით ქართულ ლი-

ტერატურაში ძლიერ იშვიათად ემსახურებიან ამ გვარ შეხედულებას კრიტიკის საქმეში.

თუ ვისმეს ჩვენში განსაკუთრებით აღედგრა მადა პატივ-მოყვარეობისა და გადნა ფეხმძიმე სახელის მახვეჭით, მაშინ არ ზოგაჯს არაფერს და სავსებით სარგებლობს პასუხს უგებლობით ქართული აუდიტორიის წინაშე, აუდიტორიის, რომელიც მოკლებულია ყოველ აუდიციას, სმენას განსაკუთრებულ დარგში ცოდნისა, და ურცხვად სწიბლავს კრილოვის არაკის ოთხფეხი გმირივით იმ ლომს, რომელსაც ჩვენში ჯერ ძლიერ ნაკლებად უბარტყია და თუ რამოთინიმედ მაინც მოიპოვება ჩვენში ასეთი ლომის ლეკვიბი ძე გინა ხვადია, მიუხედავად ამისა ისინი სარგებლობენ თავიანთი უვიცობის უფლებით და მოპირდაპირეთა ცოდნის უუფლებობით და თავხედათ ურცხვად ავრცელებენ მეცნიერულ და არა მეცნიერულ ქორებს სწორედ იმათზე, რომლებთან ბრძოლაში მომავალში მათ თავიანთი ყოველ სიფაქიზეს მოკლებული სული უნდა აღმოხრეთ.

ამ ვაჟბატონებისთვის კრიტიკა ქრონიკიორის ხელობა შეიქმნა. მათთვის სრულიადაც საჭირო არ არის პირდაპირი გაცნობა

ფელეტონი

ძირითადი საფუძვლები.

წესი და საშვალეა განმათავისუფლებელი მოძრაობის.

წესი და საშვალეა პოლიტიკური მოძრაობისა.

თავისუფალი კავშირი ბრძოლის და შემოქმედების აწმყოში და მომავალში—სინდიკალიზმი და იძულებითი კავშირი ბრძოლის და შემოქმედების აწმყოში და მომავალში—პარლამენტარიზმი.

მოკლენათა განკითარების წესი.

ყოველი, რაც აწსებებს, მოქმედებს და მოძრავს; ყოველი, რაც მოქმედებს და მოძრავს, აწსებებს; ყოველი მოქმედება და მოძრაობა არის დაბრკალების დაძლევა; წინააღმდეგ შემთხვევაში მოქმედება და მოძრაობა შეუძლებელი არიან. რაოდენად დაბრკალება მეტი ან ნაკლებია, იმოდენად მოქმედება და მოძრაობა ნა-

ძირითად საფუძვლებთან ძირითად ნაშრომებში, რომლების კრიტიკასაც ჰკისრულობენ. ეს გონებრივი ემაწვილები და მოქმედებით ბებრები საკმაოთ სთვლიან მოისმინონ ან ზღაპარი აფრიკაში გამოჩენილ ცხრათავიან გველშაპის თაობაზე, ან გადმოცემა რაღაც სოციალურ სექტაზე, სოციალურ მწვალელებზე თავიანთი ან მეზობელ გვარის წმინდანების ან ამ წმინდანების ნაწერებიდგან.

რუსეთში და ყველა იმ ერებში, რომლებიც შედიან რუსეთის თვითმპყრობელობის ფარგალში, ძლიერ გამარჯვებულ მოძრაობას „საზოგადოების“ „დაბალ“ სფერებში მოჰყვამაფრთხალ ბურჟუაზიის და მისი დამქაშების მიერ აყოლა იმ ფეხის ხმაზე, რომელიც მათ მოესმათ შრომის ქირის ჯოჯოხეთში ამტყდარ ხმაურობაში; მაგრამ ვინაიდგან რუსეთის რევოლიუციამ თავი იმიტომ კი არ იჩინა, რომ თვით საზოგადოებაში რევოლიუციის და საზოგადოების შინაგანი ძალების რევოლიუციონური ზრდა მივიდა იმ ზომამდე, რომ თვით ამოდრავდა დამოუკიდებლოც და მხოლოდ თავისი ზრდის გამო, არამედ ის გამოწვეული იყო გარეშე პროვოკატორული პირობების მიერ, პირობების, რომლებმაც სა-

კლები ან მეტია; რამოდენად მოქმედებს და მოძრავს მეტი ან ნაკლებია, იმოდენად დაბრკალება ნაკლები ან მეტია. რადგან ის, რაც აწსებებს, იმოდენად აწსებებს, რამოდენადაც მოქმედებს და მოძრავს, ამიტომ ყოველი აწსებული ვითარდება, ევოლიუციაში არის იმოდენად, რამოდენად ვითარდება და ევოლიუციაში არის მისი მოქმედება და მოძრაობა;

ამ გვარად ხასიათი და ხარისხი არსებობისა შეეფერება მის მოქმედების და მოძრაობის ხასიათს და ხარისხს. თუ აწსებებს იმავე დროს მოქმედებს და მოძრაობა და თუ მოქმედებს და მოძრაობს მხოლოდ დაბრკალების დაძლევით შეიძლება, მაშინ მოქმედებს სწარმოებს უმცირესი დაბრკალების წრეში და მოძრაობა სწარმოებს უმცირესი დაბრკალებისაკენ. მოქმედებს უმცირესად დაბრკალებულ წრეში და მოძრაობა უმცირესი დაბრკალებისაკენ არის მოქმედების და მოძრაობის თავისუფლება; მაშასადამე, რადგან ყოველი, რაც აწსებებს, მოქმედებს და მოძრავს და რადგან მოქმედებს და მოძრაობს თა-

რევოლიუციო ენერგია დასცალეს სწორედ მაშინ კი არა, როდესაც რევოლიუციონური ძალების ზრდა საქმოდ განვითარებული და გაზრდილი იყვნენ სოციალურ მაჯლაჯუნათა რეჟიმიუ დასამზობათ, არამედ დასცალეს მობრავილი რევოლიუციონური ძალა მაშინ, როდესაც ის ჯერ კიდევ საქმაო არ იყო; ამიტომ რევოლიუციამ თუმცაღა დაანგრია, სძლია დაბრკოლება თავისუფალი სოციალური განვითარების გზაზე, მაგრამ მას ძალები აღარ ეყო და ამას იქით ინიციატივა მიუგდო თავით ვითარებამ ძველ ბნელ ძალებს, რომლებმაც სუსტი რევოლიუციის მიერ გაწმენდილ ასპარეზზე ააგეს თავიანთი ძველი შენობა, რომელსაც მხოლოდ ფსადი შეუცვალეს და ისიც ძლიერ ცოტათ.

რეაქციის გამოცოცხლებას მოჰყვა ბურჟუაზიის და მისი დამცველი დამქაშების გამოცოცხლება დალატი იმ მოძრაობისა, რომლის ფეხის ხმა მათ შრომის ქირის ჯოჯოხეთიდგან მოესმათ. ეს დალატი არ არის გასაკვირველი შეგნებულთათვის, რადგან გაბატონებული კლასი, როგორც ასეთი, დალატით გახდა ბატონი დასაწყის და ბუნებრავია, რომ მოლაღატე დასაწყის მოლაღატე იყოს დასასრულსაც.

ვისუფლებას, ამიტომ აწსებობის ძირითადი პირობა თავისუფლებას.

ცხადია, რომ თუ აწსებობის განვითარება სწარმოებს, სწარმოებს მასთან ერთად მოქმედების და მოძრაობის განვითარებაც. როგორც უკვე ვთქვით აწსებობა და მისი ხარისხი და ხასიათი განისაზღვრება მოქმედების და მოძრაობის ხასიათით, მოქმედება და მოძრაობა კი სწარმოებს უმცირესი დაბრკალების წრეში, უმცირესი დაბრკალებისაგან, რაც მოქმედების და მოძრაობის ხელის შემწყობი პირობაა—წრე, რომელშიდაც ისინი თავისუფალი არიან; მაშასადამე, რამოდენად წრე, რომელშიდაც მოქმედებს და მოძრაობს ის, რაც ამ წრეში აწსებობს, ნაკლებ დაბრკოლებას აღმოუჩენს მასში მოქმედ და მოძრავე არსებობას, იმოდენად მოქმედება და მოძრაობა წინ მიდის თავის განვითარებაში, იზრდება, მძლავრდება—უფრო და უფრო თავისუფლებას—ზრტგრესიულ ევოლიუციოშია—და მასთან ერთად არსებობაც, რადგან აწსებობა მოქმედებისათვის, მოძრაობისათვის იმ გვარადვე

ულაღატეს რევოლიუციას ყველა პოლიტიკურმა პარტიებმა, რადგან ყოველი პოლიტიკური ეკონომია არის სახელმწიფოებრივი ეკონომია, რადგან ყოველი პოლიტიკური არის სახელმწიფოებრივი, რადგან ყოველი პარტიული არის პოლიტიკური, რადგან ყოველი პოლიტიკური პარტია არის კანდიდატი სახელმწიფოებრივი ბატონობისა, რადგან ყოველივე პოლიტიკური არის ბურჟუაზიული ან კლასობრივი ბატონობა.

და აი ვინც უფრო ხშირად ჰფიცავდა პროლეტარიატის და მასის სახელით, სწორედ ისინი აძლიერებენ დღეს ყივილს პოლიტიკური ლოზუნგებისას, რომლებითაც ისინი ან სრულიარ არა და ან ძლიერ ძვირად სარგებლობენ მასის და პროლეტარიატის ასამოძრავებლად ან ამ მოძრაობის სათავეში მოსაქცევად, საექსპლოატაციოთ; მათ არა თუ უნაყოფო ჰყვეს მთელი მოძრაობა, არამედ გარყვნეს კიდევ იმ რეაქციასთან ერთად, რომელსაც ფორმალურად ებრძვიან და რომელთან ერთად მოქმედებენ ფაქტიურად, როგორც რუსეთის რევოლიუციის შინაგანი რეაქციის ავტორები, შინაგანი რეაქციის, ურომლოდაც გარეგანი რეაქცია ვერას გააწყობდა.

საქიროა, როგორც მოძრაობა და მოქმედება აწსებობისათვის.

ამ გვარად წრის დაბრკოლების სიმცირის ზრდა ან კლება, მოასწავებს მოქმედების, მოძრაობის ზრდას ან კლებას, პროგრესს ან რეგრესს, თავისუფლების ზრდას ან შემცირებას—თავისუფლების მაჩვენებელი არის არსებობის მაჩვენებელი.

პროგრესი იმოდენად სწარმოებს, რამოდენად თავისუფლებას განხორციელებული არის—თუ თავისუფლებას მცირე ან ღიღია, ზრტგრესიც მცირე ან ღიღია. თუ პროგრესი და თავისუფლება კლებულობს, მცირდება, მცირდება მოძრაობა და მოქმედებაც. მცირდება მაშასადამე აწსებობაც და ბოლოს თავისუფლების კლებასთან ერთად სუსტდება პროგრესი, მოძრაობა და მოქმედება უმცირესი დაბრკოლებისაგან, ნაკლები ძალის ხარჯი და უდიდესი ნაყოფის გამოღება და იწყება შევიწროება, რეგრესი, მოძრაობა და მოქმედება უდიდესი, გამძლავრებული დაბრკოლებისაგან, უდიდესი

ამ გვარია ჩვენი ღღევიანდელი გარემოება ბაყაყებისა, რომლებსაც რუსეთის რევოლიუციის და საერთოდ სოციალიზმის შინაურმა რეაქციონერებმა გადმოგვიგდო წითელი ნაქერი რომელშიდაც რეაქციონური ანკესია გახვეული.

ეს შინაური რეაქციის მეთვეზებები სარგებლობენ თავიანთი მდგომარეობით შინაურ შავრაზმელებისა და შავრაზმულ უვიც კრიტიკას ეწვეიან თივისუფალ სოციალიზმის წინაღმდეგ, რადგან თვით იმ გვარადვე „ჭეშმარიტი სოციალისტები“ ბრძანდებიან, როგორც გრინგმუტი, კრუშევანი და კონპანია „ჭეშმარიტი რუსები“—ყველა ეს ვაჭბატონები ამღვრევენ წყალს შინ და გარედ რათა უკეთ დაიჭირონ სოციალურ მღვრიე მდინარეში თევზი ბატონობისა.

ამ გვარი კრიტიკოსები მრავლად იბადებოდნენ და ჰქრებოდნენ სოციალ-დემოკრატთა ბანაკში, მაგრამ რადგან მათ კრიტიკას გამარჯვებული ანტიკრიტიკა მოჰყვა, ამიტომ იმათ ცოტა არ იყოს დაცხრენ, А теперь почивают на лаврах своего невѣжества.

ნეტარ ხსენებულ ს.-დ. კრიტიკოსების ჩვეულება შესდგებოდა ტაქტიკისაგან და სტრატეგიისაგან.

მათი ტაქტიკა შესდგებოდა იმაში, რომ გამოუშვებდნენ საჭილაოდ ბრიყვებს და რეგნებს, ბრძენნი და მოხუციანი სოციალ-დემოკრატისანი კი განაგებდნენ არიერგარდს კუროპატკინსაგით, რომლის სტრატეგია შეითვისეს საესებით, ისინი არიერგარდიდან განაგებდნენ თავიანთ უნიჭო და უვიც კრიტიკოსების მოძრაობას.

ამ გვარსავე ხელობას მიჰყვეს ხელი სოციალ-ფედერალისტთა ბრძენებმა და მოხუცებმა: გამოუშვეს თავიანთ უფერულ გაზეთის ფურცლებზე ბალღინჯოები მეცნიერებისა და შეუბეს ჭიანჭველები ლიტერატურულ გუთანში და შეუდგნენ ხენას თავიანთ „გაზეთის“ უდაბნოსას და თესვას უნაყოფო აზრებისას თავიანთსავე „გაზეთის“ იდეურ უდაბნოში.

საქმე იქამდის მივიდა, რომ სოც-ფედერალისტები თავიანთ მსოფლ-მხედველობაზეც *) კი ლავარაკობენ. თუ მასხრბა არ არის, მაშინ სირცხვილი მაინც არის ამ გვარი დაჩემება. სად გაქვთ თქვენ, ბატონო ფედერალისტ-სოციალისტ-რევოლიუციონერ-დემოკრატ-ნაციონალისტ-მარქსისტულ-ანაოქისტ-

*) რხილე ფელეტონები არ. ჯ—შვილისა, ისრის ნომრებუ სადაც მარქ. და ანარქ. გარჩეული.

ძალის ხარჯი და უმცირესი ნაყოფის გამოღება და ბოლოს ისპობა თავისუფლება, მოქმედებს არსებობისათვის, ისპობა თვით არსებობაც, განვითარება დაუბრუნდება თავის გამოსავალ წერტილს და ხელ ახლა დაიწყება მხოლოდ სხვა ფორმით და შინაარსით.

მოვლენა არსებობს ნაკლები დაბრკოლების წრეში, იმოდენად რამოდენად შესაძლებელია მოძრაობა, ნაკლები ძალის ხარჯი, მოქმედება, დაბრკოლების დაძლევა—რამოდენად თავისუფლება არსებობისა შესაძლებელია.

თავისუფლება, ანა-არქიულბა პროცესი, წესია ყოველი არსებობისა—მოქმედებს არსებობისათვის თავისუფლებათა არსებობისა;

მოვლენათა საერთო წესს არსებობისა—მოქმედების და მოძრაობის შესაძლებლობას უმცირესი დაბრკოლებისაგან ანუ თავისუფლებას—აქვს ორი მხარე განვითარებისა, ორი დამახასიათებელი მომენტი თავის განვითარებაში. ერთი, როდესაც მოძრაობა მოქმედებს სწარმოებს ზრდით, მატებით სიღრმეში და სიგანეში,

განვითარდება დაბრკოლების დაძლევის პროცესში, როდესაც მოძრაობა, უფრო და უფრო მცირე დაბრკოლებისაგან სწარმოებს; ამ გვარია ერთი მხარე, ერთი პრეტესი, წესი მოქმედების, მოძრაობის შამართულებისა. ამ გვარი მოძრაობა და მოქმედებს წარმოადგენს ნაკლები ძალის, ენერგიის ხარჯით უმეტეს ნაყოფის გამოღებას—ეკონომიას ძალისა და ენერგიისა,—რასაც მოსდევს მოძრაობის, მოქმედების მოგროვება ზრდა და მომქმედის და მოძრავი სხეულის ინტეგრაცია, არსებობის პროგრესი.

მეორე, როდესაც მოძრაობა, მოქმედება სწარმოებს კლებით, თანდათან მცირდება სიღრმეში და სიგანეში, განვითარება დაბრკოლების დაძლევის ნიჭის დასუსტების პროცესში, როცა მოძრაობა უფრო და უფრო დადი დაბრკოლებისაგან სწარმოებს; ამგვარია მეორე მხარე მეორე პრეტესი, წესი მოქმედების, მოძრაობის მიმართულებისა.

ამ გვარი მოქმედებს და მოძრაობა წარმოადგენს მეტი ძალის, ენერგიის ხარჯით უმცი-

ულ და სოციალისტ-რევოლიუციონურ პარტიას თქვენა იდეოლოგიური ინვენტარი. იქნება თქვენ სთვლილდეთ თქვენად ყველა იდეოლოგიებს, მაგრამ მაშინ თქვენ ემსგავსებით ისეთ „ბუნხალტერს,“ რომელსაც თავის ინვენტარად მიიჩნია ყველა ის ინვენტარები, რომლებიც მის მიერ გამოცვლილ მრავალ „ხაზინების“ საკუთრებას შეადგენს.

ბოლოს და ბოლოს, როდესაც კარგად ჩაუკვირდები ადამიანი სოც-ფედერალისტების საზოგადოებრივ ბრძოლის კორპუსს, დაინახავთ, რომ შტაბი სამწერლო ასპარეზისა, შესდგება გადამწერლებისაგან, სასამართლოს „პრაოქიკებისაგან,“ წერაკითხვის უკოდინარ მასწავლებელთაგან, მუნჯ ორატორებისაგან, მტრის ბრმა მზვერავეებისაგან და ყრუ, ბრმა ბებერ, დაკოდილ რევოლიუციონერებისაგან.

ყველა ეს არ იკმარეს და სურათი იმითი დამთავრეს, რომ თავიანთ „გაზეთის ფურცლებზე გამოუშვეს ქვანქველა, რომელსაც ჩააგონეს პარტიული ჰიპოტიზმის საშვალეებით, რომ ის აქლემია დააბარეს და მოქცეულმყო ისე, როგორც აქლემი.

ვნახოთ ეხლა რა მოდგმას ეკუთვნის სოციალურ და ლიტერატურულ მოღვაწეთა

რეს ნაყოფის გამოღებას—ფლანგვას ძალის და ენჩეიას—, რასაც მოსდევს მოძრაობის, მოქმედების შემცირება, გაზნევა და მოქმედის და მოძრავი სხეულის დეზინტეგრაცია, დარღვევა—რეგრესი.

მაშასადამე სხეულთა, მოვლენათა არსებობის პროცესი, წესი ორ გვარია:

1, მოქმედება და მოძრაობა უმცირეს და ბრკოლებისაკენ, უმეტეს თავისუფლებისაკენ და უმცირესი ენერჯიის ხარჯით უმეტესი ნაყოფის მიღება;

2, მოქმედება და მოძრაობა უმეტეს და ბრკოლებისაკენ, უმცირეს თავისუფლებისაკენ და უმეტესი ენერჯიის ხარჯით უმცირესი ნაყოფის მიღება.

მოვლენათა განვითარების საშუალება.

მოვლენათა განვითარების ორ გვარ წესს შეეფერება ორი საშუალება; ერთი ამ საშუალებათაგანი შესდგება მოძრაობის მჭიმუდების

კლასიფიკაციაში ის ცხოველი, რომელიც აქლემის სახელით გამოუშვეს თავიანთ გაზეთის ფურცლებზე სოც-ფედერალისტებმა.

ისრის ქიანქველა აქლემის ტყავში „ისრისავე“ 151-ნომერში ამბობს, რომ მან გაეცნო თვით და სხვაც გააცნო „ანარქიზმის“ და „მარქსიზმის“ ძირითად მსოფლმხედველობას“ „რომ მათ შორის დიდი ნათესაობაა“ (მარქსიზმს და ანარქიზმს შუა). როგორ მოახერხა და დაინახა ან სხვას დაინახვა მარქსისტულ და ანარქისტულ ძირითად მსოფლმხედველობათა ნათესაობა ისრის ქიანქველამ აქლემის ტყავში გახვეულმა და წოდებულმა არ. ჯ—შვილად, ჩვენ ვერ გაგვიგია, ვერ გაუგია ეს მრავალ მეცნიერთ და კრიტიკოსებს გაიგო მხოლოდ სოც-ფედერალისტთა აქლემმა. სირცხვილი, რომ მოაზრეს ჰკლავდეს მოჰკლავდა აქლემსაც, რომელსაც პსიხოლოგია, ნატამილი გონიერებისა მიინც აქვს და თუ ჯ—შვილი ჯერ კიდევ ცოცხალია, ეს იმას ნიშნავს, რომ ის აქლემის აზროვნებასაც კი მოკლუბულა.

„ისრის“ ქიანქველა, რომელსაც თავის თავი აქლემი ჰგონია, თავგასულად გაიძახის, რომ მარქსიზმიც და ანარქიზმიც უარსყოფს

გადაცემაში კონტაქტის, შეხების საშუალებით—მეორე მოძრაობის და მჭიმუდების გადაცემაში სივრცის საშუალებით, მანძილზე; პირველი საშუალება მოძრაობის და მჭიმუდების გავრცელებისა არის ზირდაზირი, უსშვალდ, რადგან მოქმედების და მოძრაობის გადაცემა, გავრცელება სწარმოებს ზირდაზირ შეხებით, კონტაქტით; მეორე საშუალება მოძრაობის და მოქმედების პროცესის განსახორციელებლად საშუალობითი, შუამავლობითი, არა პირდაპირია რადგან მოძრაობა და მოქმედება გადაცემულია გამყოფი სივრცის, მანძილის საშუალებით.

თუ რომელიმე სითხეში, მაგალითად, წყალში რომელიმე სისწრაფით ვამოძრავებთ ან დავაბრუნებთ რამე ლერძი, მაშინ წყლის მოღეკულები, რომლებიც პირდაპირ ლერძს ეხებიან მოვლენ მოძრაობაში მაშინვე, ლერძის მოძრაობასთან ერთად და იმავე სისწრაფით რა სისწრაფითაც ლერძის ზედაპირის ნაწილები მოძრაობენ, ეს მოღეკულები მოიყვანენ მო-

შემოქმედებითი მუშაობას, „მათ შემოქმედებითი, დადებითი მუშაობა არა სურთ და არც საჭიროდ მიიჩნიათ.

მარქსისტების დასამარცხებლად ეს ჭიანჭველა ანარქისტულ მხედველობის წერტილს ემყარება და ამბობს, რომ კანონი მოვლენათა ურთიერთობის შედეგია და არა მოვლენები კანონისაო, მოვლენები ხომ ცვალებადი არიან და მას სადამე მისი შედეგიც ცვალებადი უნდა იყოს, რითაც კავონიც უარყოფილია, რადგან კანონი მაშინ არის კანონი, როდესაც ის მუდმივი ხასიათის (ПОСТОЯНСТВО) არის.

შემდგომ ნუ იტყვიან თურმე სოც-დემოკრატები და მარქსიზმი შემოქმედებითი მოღვაწეობას უარყოფენ; ისინი არცპროპაგანდას არც მუშათა მდგომარეობის გაუმჯობესებას, არც პროფესიონალურ კავშირებს, არც გაფიცვებს, არც კანონმდებლობას არ ეწევიან, ის კი არა, მათ თურმე ჭიანჭველას აზრით, აწმყოში არავითარი სოციალისტური არ სწამთ და მხოლოდ დემოკრატები არიან.

ესეც თავდასულობის ნიმუში.

ჭიანჭველას ეუბნებიან დიალექტიური პროცესის თანახმად, რომ ყოველი მომენტი შეიცავს მომავალს, რომელიც მომენტისაგან

ძრავაში შემდგომ მოღვეულებს, ეს უკანასკნელები კიდევ შექმდომს და ამ რიგად მოძრავობა გადაეცემა უფრო და უფრო განაპირობის მოღვეულებს ყოველ მხრივ, მაგრამ რაც უფრო შორს იქნება მოღვეულა, მით უფრო ნაკლები იქნება მისი მოძრავობა, რადგან თვითვეული მათგანი ყლაპავს გადაცემული მოძრავობის ნაწილს; ამ რიგად მოძრავობა გადაცემულია ყოველ მხრივ, მაგრამ ის იმოდენად მცირდება, რამოდენად უფრო და უფრო განაპირობის მოღვეულა და უფრო მძლავრია იმოდენად, რამოდენად უფრო ახლად მოძრავავს ხეულთან.

თუ, მაგალითად, წყლის ზედა პირთან ახლად დავაბრუნეთ რამე პრეტყლი სირბელე საჭირო სისწრაფით, მაშინ ვნახავთ, რომ წყლის ზედაპირის მოღვეულები, რომლებიც მბრუნავი სირბელის პირდაპირ იმყოფებიან მოვლენ მოძრავობაში და თუ სიმრგვლის ბრუნვა განვაგრძეთ საჭირო სისწრაფით, მაშინ დაეინახავთ, რომ წყალი იმ ადგილას, რომლის პირდაპირ

უნდა დაიბადოსო, თქვენ გეუბნებიან, რომ აწმყოში მომავლის თესლია და ჩვენ ხელს უწყობთ მომავლის თესლების აღზრდას და განვითარებასო, ჭიანჭველა კი ებლაუჭება თავის უსუსურობას დმ მძლავრი შეცდომა უნდა გააქარწყლოს თავისი უსუსურობით.

დოკტრინერობაზე ცუდო კრიტიკისათვის არის საჭირო მეცნიერული მომხადება. ჭიანჭველა კი ეწევა მარქსიზმის კრიტიკას და მარქსიზმი კი სრულებით არ შეუსწავლია პირდაპირ თვით მარქსთან, არამედ გადმოცემით მარქსიზმის თაობაზე, ციტატებით, რომლებიც აქ იქ მარქსიზმის კრიტიკაშია გაბნეული,

რაც უნდა იყოს მარქსიზმი, მაგრამ ჭიანჭველისეულ ქოთანში მოხარშული ლობიო მაინც არ არის, თუნდ ძალიც კი მიათრევდეს კულით.

ვისაც მარქსიზმის დანგრევა უნდა იმან მისა რიცხვითი და თვისებითი ანალიზი უნდა მოახდინოს, უნდა გაარჩოს თვითო თვითოთ ძირითადი საფუძვლები მარქსიზმისა მეცნიერული მხრით და შემდგომ ასწონოს თვითვეული ჯერ ცალკე და შემდგომ შესდარებით ერთი მეორესთან და ბოლოს საერთოდ. ჭიანჭველა კი ჩასქიდებიან გორას შეცდომებისას

რაც სიმრგვლე ბრუნავს ამოიზნიქება და თანდათან დაემგზავსება სვეტს და ბოლოს კიდევ შეუერთდება მბრუნავ სიმრგვლეს, რომელმაც ამ გვარად თავისი მოძრავობით გაიტაცა მოძრავობაში სხვა სხეული და ბოლოს თანდათან მიიზიდა; აქედან ცხადია არა თუ ის, რომ ნიუტონის თეორია და კანონი მიზიდულებისა შემცდარია, როდესაც მოძრავობა მიზიდულების ძალისაგან გამოჰყავს, რადგან აქედან ცხადია, რომ მიზიდულება შედეგია მოძრავობისა, არამედ ცხადია ისიც, რომ თვით მიზიდულება ანუ ნაკლები დაბრკოლებისკენ მოძრავობა მით უფრო ნაკლები იქნება რამოდენად დიდი იქნება სივრცე, რომელიც ჰყოფს წყლის ზედაპირს და მბრუნავ სიმრგვლეს, რამოდენად დიდი იქნება მანძილი მათ შორის, რამოდენად უფრო დაშორებული იქნებიან ერთი ერთმანეთისაგან სითხის ზედა პირი და მოძრავი სხეული, რამოდენად მოძრავობა, მაქმედებს მოძრავი სხეულისა ანაპირდაპირი იქნება. რამოდენად მოძრავობა და მაქმედებს

მძლავრი გონების შექმნილს და უნდა ქვეყნას უჩვენოს სასწაული, უნდა თავის უსუსურობით სიძლიერე სძლიოს.

სანამ მარქსიზმის კრიტიკა ა' ეთ პირობებში იქმნება, სანამ მარქსიზმის კრიტიკა გადმოცემებზე იქმნება დამყარებული, მანამ ეს უზარმაზარი შეცდომა, რომელმაც ისეთივე ზიანი მოუტანა მუშათა მოძრაობას, როგორც ქრისტიანიზმა საბერძნეთის ფილოსოფიურ კულტურას და მთელ კაცობრიობას—მანამ მარქსიზმი იბატონებს.

როდესაც კიანჭველა აქლემის ქურქში გახვეული ფლავს თავისი ჩლიქით მარქსიზმსაც და ანარქისმზაც და თავის თავს აყენებს ორივეზე უფრო მაღლა, მაშინ ის მარქსიზმის წინააღმდეგ ანარქისტია და ანარქისტების წინააღმდეგ კი იმეორებს ბურჟუაზიულ და ისიც უვიც ბურჟუაზიულ მწერლების არგუმენტებს.

მარქსისტებს ეუბნება, რომ ისინი დღეს დემოკრატები არიან და შორეულ მომავალში სოციალისტები, ე. ი. დღეს ისინი მხოლოდ „ისეთს ცვლილებებზე“ ემხრობიან, რომლებიც თანამედროვე წეს-წყობილებას არსებითად არ ეწინააღმდეგება,“ ანარქისტებს ეუბნება, რომ იმათ თუმიცალა „დღესვე შესაძლებლად მია-

ჩნით სოციალისტურ წეს-წყობილების განხორციელება, მაგრამ ისინი მხოლოდ უარყოფითის მუშაობით კმაყოფილდებიან. ანარქისტებს „მაზნათ დღევანდელ წეს-წყობილებას დანგრევა დაუსახეთ“.

ამ ორ ბრალდებიდან, ერთი მარქსისტების წინააღმდეგი, საოცარია სოც-ფედერალისტის პირში, რადგან ესენი თავიანთი პირველი პროგრამით, რომლის გზაზე დღესაც დაიარებიან თხოულობენ დემოკრატიულ რეჟიმს, როგორც რუსეთისთვის, ისე ავტონომიურ საქართველოსთვის მათი მინიმუმით, მაქსიმუმ კი მათაც სოც-დემოკრატიული აქვთ. თვით სოც-ფედერალისტები სოც-დემოკრატები ბრძანდებიან, იმ გვარადვე სოციალური და პოლიტიკური ორკეცი ბუჭგალტერია აქვთ, დემოკრატიული წეს-რიგი პროგრამა მინიმუმამთ აქვთ და სახელმწიფოებრივი სოციალიზმი მაქსიმუმით. განსხვავება მხოლოდ იმაშია, რომ სოც-დემკრატები ცენტრალისტები არიან და ფედერალისტები კი სახელმწიფოებრივი დეცენტრალიზაციის მომხრე არიან მაშინ როდესაც ანარქისტები ეკონომიური დეცენტრალიზაციის მომხრეები არიან და სახელმწიფოებრივობას კი სრულიად უარსჰყოფენ.

ანაზნადანა, სწარმოებს მანძილის საშუალებით, დაშორებულია თავისი (ობიექტისაგან) საგანისაგან, იმოდენად უფრო მეტი მოძრაობა და მოქმედება უნდა დაიხარჯოს შესამჩნევ ეფექტის მოსახდენად, იმოდენად ენერგია გაფლანგულა და მოძრაობა გაბნეული; როდესაც მოძრაობა და მოქმედება ზიანდაზიანა, სწარმოებს, მანძილზე, საგანზე დაშორებით (თავის ობიექტისაგან) კი არა, არამედ შეხებით, კონტაქტით, ახლო, მაშინ ნაკლები მოძრაობის, მოქმედების, ენერგიის ხარჯი ახდენს შესამჩნევ ეფექტს, რის გამო მოძრაობა, მოქმედება, ენერგია გაფლანგული კი არ არის, არამედ პირიქით მოქმედების, ენერგიის ეკონომია სწარმოებს.

ამასთანავე რამოდენად უფრო საშვალეობითა მოქმედება, რამოდენად უფრო ვრცელია მანძილი, მაშვალი სივრცე, რომლის შუამავლობით უნდა გადაცემულ იქნას მოძრაობა, მოქმედება იმოდენად მოძრაობა და მოქმედება უფრო ძლიერი უნდა იქნას, უფრო დიდი, მა-

შასადამე მოქმედების და მოძრაობის გადამტან სივრცის ზრდასთან ერთად უნდა იზრდებოდეს მოქმედება და მოძრაობაც, მაგრამ მოქმედები და მოძრაობის ზრდა არის დროს ზრდა, ე. ი. დროს ხარჯია, ფლანგვა, ამ შემთხვევაში ეფექტი დაგვიანებულია.

როდესაც მოძრაობა, მოქმედება გადაცემულია შეხებით, კონტაქტით ზიანდაზიან, მაშინ ეფექტიც დაუფრუგებლავ მოსდევს მოქმედებას და მოძრაობას, რაც დროს უმცირეს ხარჯს, დროს ეკონომიას წარმოადგენს.

მაშასადამე საშვალეობა (средство) მოქმედების და მოძრაობისა ორ გვარია:

1, მოქმედება ზიანდაზიანა, რომელიც ამასთანავე წარმოადგენს დროს და ენერგიის ეკონომიას და უსაშუალო (непосредственный) უახლეს ეფექტს, ზიანდაზიან ნაყოფს—ის მეტად მძლავრი, სიამეღაა (elle est plus effective);

2, მოქმედება ანა ზიანდაზიანა, რომელიც ამასთანავე წარმოადგენს დროს და ენერგიის ფლანგვას და უმცირეს ეფექტს, დაგვიანებულ ნა-

აქლემის ოღენა ქიანქველას, ზღაბრულ ფწერალს „ისრისას“ რომ ჰკითხოთ. გიტყვით, რომ ანარქისტები მხოლოდ დანარევიტ კმაყოფილდებიანო, იმათ შემოქმედებითი მუშაობისა კი არაფერი სწამთო. ერთი სიტყვით ს. დემოკრატების შემოქმედება აწმყოში დემოკრატულია, ანარქისტების შემოქმედება კი ვის გაუგონია აწმყოშიო, ისინი მხოლოდ ანგრევენო, მაშინ როდესაც „გარდაქმნაში ადამიანმა აქტიური მონაწილეობა უნდა მიიღოს“ და ეს იქტიური ადამიანი კი სოც. ფედერალისტური ქიანქველეები არიან და ამიტომ არის „რომ ყოველ წუთს იგი (ე. ი. ქიანქველას და ძმანი მისი) უნდა ცდილობდეს, რომ დღევანდელს ცხოვრებაში სოციალისტური ელემენტები შეიტანოს. ამიტომ არის, რომ რუსეთის სოც. რევოლუციონერები და ქართველი სოციალისტ-ფედერალიტები მიწის სოციალიზაციას ჰქადაგებენ“ ამით თურმე ს. - რ. და ჩვენი ს. - ფ. - ბი „სარგებლობენ, რომ მოძრაობა გაარღმავონ, და როგორც გარეგანი სახით, ის, შინაგანი თვისებით სოციალისტური, ხასიათი მისცენ“.

როგორც უკვე ვსთქვით სოც. - ფედ. არტყმით ს. - დემოკრატების წინააღმდეგ რომ ისი

ნი უფრო აქტიური არიან აწმყოში, რადგან ს. ფედერალისტებიც ისეთივე დემოკრატები არიან აწმყოში, როგორც ს. - დემოკრატები. რაც შეხება ანარქისტებს, მტკნარი სიტყუეა ვითომ ისინი არ იყვნენ აქტიური და მხოლოდ დანგრევას ანდობებდნენ თავიანთ ძალას.

ვნახოთ რას ამბობენ თვით ანარქისტები აწმყოში მოქმედებაზე, შემოქმედებაზე სოციალისტისა, რომლის „ყოველი მოქმედება, როგორც აქლემად გადაქცეული ქიანქველა ბრძანებს, „თვითეული მისი ფეხის გადადგმა მიზანთან შეთანხმებული უნდა იყოს“.

ისინი ამბობენ „უკეთესობა პროფესიონალური კავშირებისა შედარებით სხვა კავშირებთან, შესდგება იმაში, რომ ნაწილობითი გაუმჯობესების საქმე და სოციალური გადაქმნის უფრო მნიშვნელოვანი საქმე სწარმოებს ერთ და იმავე დროს და პარალელურად. აი რისთვისაა, რომ სინდიკატი აკმაყოფილებს ამ ორკეც მისწრაფებას და ანვითარებს ამათ ისე, რომ არ სპობს არავის ინიციატივას, არ ახშობს არვის სიმძაფრეს და არ სწირავს მსხვერპლად აწმყოს მომავალს და მომავალს აწმყოს... აი ყველა ამიტომ

ყოფს — ის უმეტესად სუსტია, ნაკლებად სეიმელოა (elle est moins effective).

უსულო, არა-ორგანიულ სხეულთა მექანიური შერჩევა ნაწილებისა, შრატესის განვითარებისა (механический подбор частиц, процесс соединения, действия, движения) მოქმედებისა და მოძრაობისა სწარმოებს ორ გვარსი საშვალეებით, როგორც ზევით ვთქვით. როდესაც მოძრაობა პირდაპირ გადაიცემა, მაშინ ეს იმას მოასწავებს, რომ ნაწილები ნივთიერებისა ძლიერ ახლდეს არიან და რამოდენად ნაწილები უფრო ახლდეს არიან ერთი მეორისაგან, იმოდენად მიზიდულება, კავშირი უფრო მძლავრია, მაშინ კი, როდესაც მოძრაობა, მოქმედება ან ანის პირდაპირი, მიზიდულება, კავშირი ნაწილებს შორის მით უფრო სუსტია, რამოდენადაც ისინი დაშორებული არიან ერთი მეორისაგან საშუალო წრის მიერ.

მოუღენათა განვითარების პროცესსი ორი სავსაველით სწარმოებს. უბრალო შერევა და კომბინაცია.

თუ მაგალითად ავიღებთ რკინის ნაქლიბს, ნახერხს და აურევთ გოგირდის ფქვილს, მაშინ მივიღებთ მოსისვო, მონაცრის ფერო მასსას; როდესაც ამ მასას თვალთ განვიხილავთ, ის ერთგვარად გვეჩვენება, მაგრამ, თუ მიკროსკოპი ვიხმარებთ, მაშინ ცხადად გავარჩევთ რკინის ნამცეცებს გოგირდის ნამცეცებისაგან; მათი ერთი მეორისაგან დაშორება ადვილია უბრალო მექანიკური საშვალეებით, მაგალითად ანდამანტის საშვალეებით, რომელიც, თუ მოურიეთ ნარევი, მიიზიდავს რკინის ნამცეცებს, ან კიდევ შეგვიძლია წყალი ავამღვრიოთ ამ ნარევით და შემდგომ თანდათან გადავრეცხოთ გოგირდი. ამ გვარად კავშირი რომელიც წარმოადგება არევის სავსაველით არ არის მძლავრი და არდევს საკმაო სუსტი გარეშე ძალის, მოქმედების გავლენის ქვეშ.

ესლა, თუ იმავე ნარევის რკინის და გოგირდის ნამცეცებისა გავაცხელებთ, ვნახავთ რომ გოგირდი დადნება, შემდგომ მასა გაშავდება და სულ ერთიანად გაღაღულდება (entre en

სინდიკატი არის საუკეთესო ორგანიზაცია ლირსებით.“*)

„თანამედროვე ვითარებაში—ჩვენ ვლავრაკობთ მხოლოდ იმაზე, რაც, შეიძლება განხორციელდეს თანამედროვე პირობებში—რეფლექსიონური სიყრთხი გაფიცვა წარმადღენს მუშა კლასისათვის ერთადერთს და ერთადერთ მძლავრ საშვალებას კაპიტალისტურ და მთავრობითი უფლიდგან განთავისუფლების მისაღწევად.

საერთო გაფიცვა, როგორც იაჩადი ეკონომიური ბძქაღისა, ამ შემთხვევაშიაც კი, როდესაც ის ისახავს ვიწრო მიზანს — ნაწილობითი გაუმჯობებისას, უფრო მდიდარია მუშებისათვის სასიკეთო ნაყოფებით, ვინემ პარლამენტალური გზით ვაიძულოთ საზოგადოებრივი ძაღები (ОБЩЕСТВЕННЫЕ ВЛАСТИ) ჩაერიონ გაყვლეფიღთა სასარგებლოთ.“

„იმ საერთო გაფიცვის შორის, რომლის მიზანი ესქრბზნაღია არის და რეფორმისტულ საერთო გაფიცვის შორის არავითარი არსებითი განსხვავება არ არის; ორივე გამომდინარეობს საერთო ზრინციპიდან—მუშათა კლასის ზიანზიანი ბძქაღის პრინციპისაგან.“

*) ემილ პუჟე, სინდიკატი.

fusion); გაციღების შემდგომ ჩვენ მივიღებთ შავ, ერთგვარ, გომოგენურ მასას და ვერავითარი საშვალებით ვეღარ გავარჩევთ რკინას გოგირღისაგან, ვერც თვალით და ვერც მიკროსკოპით, ვერც დავაშორებთ ერთი მეორეს ვერც ვადარეცხვის და ვერც ანდამანტის საშვალებით, საქიროა ახალი ელემენტი, რომელიც უფრო მიიზიღავს ერთ მათგანს ვინემ რომელიმე მათგანი ერთი მეორეს.

ამგვარად ჩვენ ვხეღავთ რომ რამოდენად უფრო განუწყვეტეღია (непреривен) მასის ნაწიღების ურთიერთობა, რამოდენათ უფრო ახლოს არიან მასის ნაწიღები იმოდენად უფრო ეზიღებიან ერთი მეორეს, იმდენად უფრო მძლავრია მათი გაჭშირბ და უკუღმა.

ამ გვარად ჩვენ შეგვიძღიან ვსტქვათ, რომ მოვლენათა არსებობის ორ სპეციფიკურ, განსაკუთრებულ პროცესს, ორ წესს შეეფერება განსაკუთრებული ორი საშვალება განხორციეღებისა.

მოქმედებას და მოძრაობას უმცირესი დაბრკაღებისაგან, უმცირეს თავისუფღებისაგან თან სღევს უმცირესი ენერღიის ხარჯი და უმცირესი

„რეფორმისტული საერთო გაფიცვა სწმენდს გზას საერთო გაფიცვისათვის, რომლის მიზანი ექსპროპრიაციაა“.

მაშასადამე მიზანი ანარქისტების უმთავრობო სოციალიზმი, საშვალება საყოველთავო გაფიცვა—პირდაპირი ბრძოღა, მოქმედება—და იარაღი კი სინდიკატი. მიზანი საზოგადოებრივი, ეკონომიურია, საშვალება ეკონომიური და ორგანიზაციაც ეკონომიური, მაშასადამე მთელი მოქღვრება მკაცრად შეთახმებულია. ამასთანავე ჩიზანი პირდაპირია, ეკონომიურად და სოციალურად მთელია, ბრძოღა პირდაპირი ანტიპარლამენტარული და ორგანიზაციაც პირდაპირი უბარტიო, ანტიპარტიული, რადგან ზარტაა უსათუღდ პოლიტიკური.

მათი მიზანი სოციალურია—საზოგადოებრივი საკუთრება, წარმოება და განაწიღება, საშვალება სოციალური—კავშირი კლსობრივ მღგომარეობის პირობათა, იარაღი სოციალური—სინდიკატი, კავშირი ბრძოღისათვის, ყოველღღიური ბრძოღა შეღის საბოლოო გაღამწყვეტ ბრძოღაში, როგორც ნაწიღი მრთელში.

ეღლა ვნახოთ რით არის შემოქმეღი

ნაყოფი—ღრფს და ენერღიის ეკონომია—და, როგორც ამ გვარ პროცესს, წესს, შეეფერება ზიანზიანი მქმედება, როგორც საშვალება, რომელიც განაღებს, ანსორცეღებს ღრფს და ენერღიის ეკონომიას და ამასთანავე უახღაფეს ეფექტს, როგორც მისი სიმძლავრის მაჩვენებელს.

მოძრაობას და მოქმედებას უმცირეს დაბრკაღებისაგან, უმცირეს თავისუფღებისაგან თან სღევს უმცირესი ენერღიის ხარჯი და უმცირესი ნაყოფი—ღრფს და ენერღიის ფღანგვა—და, როგორც ამ გვარ პროცესს, წესს, შეეფერება ანაზიანზიანი მოქმედება, როგორც საშვალება, რომელიც განაღებს, ანსორცეღებს ღრფს და ენერღიის ფღანგვას და ამასთანავე, უმცირეს ეფექტს, როგორც მისი სისუსტის მაჩვენებელს.

ბიოლოგიური განვითარების ზრცესი ორგვარი, ორი მიმართღების არის. საშვალეზანიც, რომღებიც განაზორციეღებენ ამ პროცესებს აგრეთვე ორგვარია და თვითელ ზრცეს შეეფერება თვითეული საშვალება, რომე-

ს.რევოლიუციონერები, რომლებიც ანარქისტების და ს.-დემოკრატების წარმოშობილი ჯორია ისე, როგორც ჩვენი ს.-ფედერალისტები წარმოადგენენ ანარქიზმის და ს.-დემოკრატის მიერ წარმოშობილ ქართულ პოლიტიკურ ჯორს, რაც შესაძლებელია პოლიტიკურის და ანტიპოლიტიკურის ორი სხვა და სხვა სოციალური ჯიშის შეუღლებით აქტიურ სოციალისტება, ე. ი. ს.-ფ. და ს.-რევოლიუციონერებს თურმე იმით უნდათ მოიხვეჭონ შემოქმედ სოციალისტის სახელი, რომ „ეს კლასიური ბრძოლა **სავსებით სოციალიზმის განხორციელებისაკენ იყოს მიმართული** და რომ სოციალისტურ წეს-წყობილებას **დღესვე საფუძველი ჩაეყაროს**“, ამ საფუძველს დღესვე კი ეს აქტიური სოციალისტები იმით უყრიან, რომ „მიწის სოციალიზაციას ჰქადაგებენ“. ყუავს თავის ბახალა მოსწონდავო ეს არის თურმე ს. რ. და ს.-ფ-ბი იმით არიან აქტიური, შემოქმედებით სოციალისტები, რომ ისინი დღეს **სოციალიზმის ნაწილს**, სოციალიზაციას-თხოულობენ, ქადაგებენ, მაშინ როდესაც ანარქისტები **მრთელ სოციალიზმს** თხოულობენ. გამოდის, რომ ისინი, ვინც დღეს **მხოლოდ სოციალიზმს**

უმცირეს ნაწილს თხოულობს, არიან შემოქმედებითი სოციალისტები და ისინი კი, ვინც **სოციალიზმ მთლად** თხოულობს არ არიან აქტიური, სოციალისტები. ცოტა არ იყოს ბავშურია ამ გვარი მსჯელობა.

საოცარია, როდესაც ჭიანჭველას თავისი თავი აქლემად მოაქვს იმით, რომ მას და ძმთა მისთა სურათ, რომ „სოციალისტურ წეს-წყობილებას **დღესვე** საფუძველს უნდა ჩაეყაროს“ იმით, რომ სოციალიზაცია შეაქვთ თავიანთ პროგრამაში და სოციალიზაციაზე ქადაგებენ **დღეს**, მაშინ როდესაც ანარქისტები არ ყოფილა თურმე შემოქმედნი სოციალისტები, რადგან იმათაც დღესვე სოციალიზმი მრთელად შეაქვთ თავიანთ პროგრამაში **დღესვე და დღესვე** ქადაგობენ მაზე.

აწ მყოფი, რასაკვირველია, უნდა იქადაგოდეს დასრულო ის, რაც გინდა მომავალში განახორციელო, თორემ აწმყოში აწმყოის დამყარება და ქადაგება მეტია; თუ მომავალი სოციალიზმი ვისმეს უკეთესად მიაჩნია, მაშინ ის დღესვე ქადაგობს, და იბრძვის მისთვის ასე იქცევიან ანარქისტები და წინააღმდეგად კი მხოლოდ ველურები, ბუშმენები იქცევიან,

ლიც დამყარებელია თავის პროცესზე და მასთან შეთანხმებულა. ¹⁾

ყოველივე მცენარის ძირები ფესვები იზრდებიან უმცირესი დაბრკოლებისაკენ, ისინი სჭრიან ნიადაგს იქ, სადაც ნიადაგი უფრო ღრმაა, უფრო ნოყიერია, მთელი ადამიანის სხეული წარმოადგენს განხორციელებას მოძრაობის უმცირესი დაბრკოლებისაკენ. ძარღვები, რომლებითაც ადამიანის სისხლი მოძრაობს, ნაღველი ლიმფათიური ქურქლები და სხვა წარმოადგენენ არხებს ადამიანის სხეულში, არხებს უმცირესი დაბრკოლებისა. თვით ადამიანის სხეულის ჩონჩხი წარმოადგენს ბერკეტებს, რომლებიც ანხორციელებენ მექანიკურ პრინციპს მოძრაობისას ნაკლები დაბრკოლებისაკენ.

გეოგრაფიული განაწილება ცოცხალ ორგანიზმებისა დედამიწაზე სწარმოებს აგრეთვე

უმცირესი დაბრკოლებისაკენ. გამრავლება რამელიმე მცენარეთა ან ცხოველთა მოდგმის დედამიწის რომელიმე კუთხეში წარმოადგენს ზრდას იმ გეოგრაფიულ წრეში, რომელშიც მოწინააღმდეგე ხელის შემშლელი ძალები უმცირეს დაბრკოლებას წარმოადგენენ.

წინააღმდეგ შემთხვევაში, როდესაც მოძრაობა უფრო და უფრო დიდი დაბრკოლების წინააღმდეგ არის მიმართული, ჩვენ ვხედავთ, რომ ის არხები რომლებიც ადამიანის სხეულში უმცირესი დაბრკოლების გზას და სისხლის მოძრაობის არხებს წარმოადგენენ ფუჭლებიან თანდათან და ბოლოს სულ უვარგისი ხდებიან; ის ნივთიერება, რომელიც უჯრედებს შორის ისეთ როლს თამაშობს, როგორც კირი ან ცემენტი ქვების და აგურების შორის, უფრო და უფრო ჰკარგავენ პლასტიურ, მოძრავ ხასიათს და ბოლოს მაგრდებიან ადამიანის სიბერეში, რასაც სიკვდილი და ორგანიზმის დაღვევა მოჰყვება.

თუ გეოგრაფიული წრე, კუთხე დედამიწისა, სადაც მოდგმა ან ჯიშა სცხოვრობდა, შეიცვალა ისე, რომ ის წარმოადგენს უდი-

1) რადგან ჩვენ განზრახული გვაქვს გამოვთქვათ ჩვენი სინტეტიური შეხედულება მსოფლიოზე სისტემატიურად და ძლიერ დიდ სივრცეზე, ამიტომა მხოლოდ მოკლედ და რაც შეგვიძლია მარტივად გამოვიყვამთ სიენ აზრს.

რადგან ისინი მხოლოდ აწმყოით სცხოვრობენ და მომავალში არ ფიქრობენ.

მაგრამ ჭიანჭველას მიერ აქლემის გადაყლაპვა რომდენად არ არის გასაკვირველი, რომოდენათ მიწის სოციალიზაცია და მასთან ერთად სხვა საწარმოვო იარაღების, ფაბრიკების ქარხნების და საერთოდ სამრეწველო, სავაჭრო თანხების კაპიტალიზაცია, ერთი სიტყვით სოციალიზაცია მიწის და კაპიტალიზაცია სხვა ყველა საწარმოვო იარაღებისა ერთად. სახელმწიფოებრივ ცხოვრების ფარგლებში — პირობებში — რომელშიდაც უნდა მოხდეს სოციალიზაცია შეუძლებელია სოციალიზაცია იყოს სოციალისტური, რადგან სახელმწიფო, როგორც იძულებითი ორგანიზაცია, როგორც კლასობრივი ბატონობის იარაღი, არ შეიძლება იმავე დროს იყოს რამოდენიმედ სოციალისტურიც ე. ი. არა კლასობრივი, რადგან მაშინ სახელმწიფო ნამდვილი ხორც შესხმული დიალექტიური არსება იქნება — ის ერთ და იმავე დროს იქნება კლასობრივიც და არა კლასობრივიც, ბატონობის იარაღიც და თავისუფლებისაც, ის შეაჯავს მაშინ თავის თავის უარყოფას, ის იქნება ერთ და იმავე დროს აწმყოც და მომავალიც, ის რაც არ არის და ისიც რაც იქნება.

დეს დაბრკოლებას შედარებით პირველ თავის მდგომარეობასთან, როდესაც მასში მოდგმა იზრდებოდა და ვითარდებოდა, მაშინ ჯიში, მოდგმა ან გადასახლდება (migration) რაც წარმოადგენს ისევ იმ, მოძრაობას ნაკლები დაბრკოლებისაკენ, ან მოისპობა, თუ გადასახლება შეუძლებელია.

პსიხიური მოვლენებიც ამ გვარი ორი წესით სწარმოებენ, საკმაო ვსთქვათ რომ ნება (ВОЛЯ) ისეთი პსიხიური მოვლენაა, რომელიც იწყებს დაცლას გარედ მოქმედების სახით, როგორც თოფის წამალი და ტყვია თოფის ლულიდან. თუ ნერვების შემადგენლობა შევისწავლეთ დავინახავთ, რომ ნერვებს დიდი მსგავსება აქვთ ელექტრონის გადამცემ მავთულთან და თუ ამასთანავე სხვადასხვა ნივთიერების მავთულები, რომლებიც ერთი მეორეზე უკეთ გადასცემენ ელექტრონს, დავალაგეთ მათი ნიქის ხარისხით ელექტრონის გადაცემაში, მაშინ ადამიანის ნერვებს, რომლებიც პსიხიურ მოძრაობას გადასცემენ, დიქტორენ მაღალ ხარისხს, ე. ი. წარმოადგენენ პსიხიურ მოძრაობის უმცირეს დაბრკოლების არსს.

მსოფლიოში ისეთი არსება, მოვლენა არ არის, რომელიც თავის პროგრესიულ განვითარებაში მაქსიმუმისკენ არ მიისწრაფებოდეს; მინიმუმი კი გარეშე და ბრკოლებელი პირობების ნაყოფია, მაშასადამე ისეთი მოძრაობა, რომელიც თვით თავის ხელებით იხატავს მინიმუმს, არის თავის თავის რეაქციონერი, ის მოძრაობის დეგენერაციაა, მაშასადამე მიწის სოციალიზაციის საშვალეობით სოციალისტური ელემენტის შეტანა ს. ფ. და ს. რ. აქტიურს და შემომქმედს კი არ ხდის, არამედ უტოპიურს და რეაქციონურს, რადგან მიწის სოციალიზაცია მიუცილებლად გამოიწვევს სოციალიზაციას სხვა საწარმოვო იარაღებისა, სოციალიზმი სოფელში შეუძლებელია უსოციალიზმით ქალაქში და ან სოციალიზაცია მიწის ვერ განხორციელდება და ან თუ განხორციელდება მხოლოდ სახელმწიფოებრივი ფორმით.

რაც შეეხება ფორმულას „ძალა განმანდგურებელი ამასთანავე ერთად არის ძალა აღმშენებელიო“ უნდა მოვანსენოთ, რომ ძალა, ე. ი. ის ადამიანები, რომლებიც შეგნებულნი არიან თავიანთ სოციალისტური მიზნის, რომელიც ეწინააღმდეგება არსებულ წესყობილევ-

წინაღმდეგი პროტესისთვის ჩვენ უნდა ვიკმაროთ ცოტა და ვსთქვათ, რომ სიგიჟე სხვა და სხვა გვარი, იდიოტობა, სიჩლოუნგე და სხვა უარყოფითი პსიხიური მდგომარეობა შედეგია ისეთი გარემოების, რომელიც სისტემატიურად ან უცებ ერთბაშად დიდი ძალით უკან ჩააბრუნებს პსიხიურ მოძრაობას.

ამ გვარად ჩვენ ვხედავთ, რომ ბიოლოგიური (პსიხოლოგია ჩვენთვის ბიოლოგიის დარგია) მოვლენების განვითარების ორი პროცესი, ორი წესი აქვს. ერთი ამ პროცესთაგანი მოძრაობა ნაკლები, უმცირეს დაბრკოლებისაკენ ისეთი პროცესია, რომელიც სასარგებლოა ამ პროცესში მყოფ მოვლენისათვის, მეორე პროცესი კი საზიანო მასში მყოფისათვის.

ბუნებრივი შეჩვევა არის ის საშვალეობა, რომელიც განხორციელებს ბიოლოგიურ პროცესს, წესს მოძრაობისას და მოქმედებისას უმცირესი დაბრკოლებისაკენ.

თანახმა დარვინის, ჰეკელის და მრავალი სხვა დარვინისტებისა ბიოლოგიური პროცესი უმცირესი დაბრკოლებისაკენ განვითარებისა სწარმოებს ბუნებრივი შეჩვევის საშვალეობით.

რა ხასიათისაა ეს საშვალეობა? ბუნებრივი

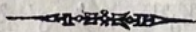

ბას, რომლის დანგრევა საქიროა მომავლის წარმოსაშობათ, დარწმუნებული არიან აგრეთვე, რომ ყოველივე შემდეგი წინმდგეის ხარჯზე იზრდება და მაშასადამე ხარჯი, დანგრევა მოწინავე მდგომარეობის მოასწავებს შემოსავალს, ზრდას შემდგომი მდგომარეობისა, რომელიც წინანდელისაგან გამომდინარეობს.

ქიანქველა გახვეულა აქლემის ქურქში და თავი აქლემი ჰგონია, ამ გვარ თავის მოტყუებაში ის ცდილობს გააგებინოს წვრილ ხალხს, რომ ის მათ ვერ ხედავს სოციალისტებათ, მას არც ერთი პარტია თავის მეტი თვალში არ უარდება თავისი სოციალისტობით. მისი აზრით სოციალ-დემოკრატები მეტაფიზიკოსები არიან, ის სოციალდემოკრატები, რომელიც რეალურ პოლიტიკას ოპორტიუნისტულ ტაქტიკას, ლოდიკურ და ფილოსოფიურ ოპორტიუნიზმს—დიალექტიკას—ემსახურებიან. ის ეუბნება სოციალ-დემოკრატებს რომ ისინი მეტაფიზიკები არიან, რადგან „საწარმოვო ძალთა განვითარება“ წმინდა წყლის მეტაფიზიკა არისო“. მახლას, რწყილთა და ქიანქველათა რითან თავგუა და ბაყაყების ომს! რწყილი მოგეხსენებათ ნახტონებით დაღის ქიანქველა კი მიცოცავს—ის-

შერჩევა დახასიათებულია უმთავრესად 1) ზიარდაზარ მოქმედებით, ეკონომიით დროის და ენერჯიისა, თავის დაცვის, პრძღჟის ნიჭის ზრდით, გაუმჯობესება რნდივიდუუმისა (ცოცხ) და მაშასადამე მისი მოძრაობა უმცირესი დაბრკოლებისაგან—ზიარდაზარა ნყოფი—ადაპტაცია, შეგუება, შეზღელა უკეთესთა მერ დროის მოქმა (surivance).

(შემდეგი იქნება.)

1) ებულებას წინდაწინვე იმეტომ ესვამთ, რომ ადვილი გასაგები დარჩეს შემდეგი.

ტორიის პროცესი კი მარქსიზმის აზრით დიალექტიურია, როგორც რწყილის ნახტომი, სფედერალისტის ქიანქველის აზრით კი ისტორია კუს ნაბიჯით მიდის, რადგან „ყოველივე ეს კი ხანგრძლივს შემოქმედების მუშაობას თხოულობს“, ე. ი. ქიანქველასავით დაცოცავს, მაგრამ ერთი რამ დაავიწყდა პატივცემულ ქიანქველას ის, რომ ერთი წამი ძალით მოქმედებისა ისტორიაში ღირს მთელ საუკუნოებათ მშვიდობიანი ევოლიუციისა, არ ეს მით ეს არც სოციალ-დემოკრატის მიერ ჩვენ უკუდო და გონებრივ ფიზიონომია დასახიჩრებულ ანარქისტებს ერთი მხრით და სფედერალისტურ და ავტონომისტურ ბაცილეზით მოშხამულ ანარქისტებს, ანარქისტებს პროვრამა მინიმუმით, რაც ძლიერ ჰგავს სანთლის რკინას.

(შემდეგი იქნება.)

უკვილოთა კახენანი *)

და

უგუნურთა მსჯელობანი.

როდესაც სახელმწიფოს თავისი ანტი-სოციალური ხასიათის განვითარების შედეგათ ეწვევა ქვეშევრდომთა უნდობლობა და შემდეგ ცხადათ გამოთქმული უკმაყოფილება, მაშინ გამძღაერდება კანონ-მდებლობა და გამრავლდებიან კანონმდებლები, რეპრესიები, რეაქციონური აქტიორები და ყველა ამას მოჰყიება მისი გახრწნა.

როდესაც ოჯახის წევრებს შორის თაას იჩენს უთანხმოება, მისი საფუძვლები იწყებენ რყევას და ჩავარდებიან სიღაპლეშო, მაშინ „ოჯახის ბურჯნი“ მოუშვებენ მძღაერად დაქიმულ საღავეებს და შეითვისებენ ოპორტიუნისტულ ზნეობას, გარკუან პატიონებსა რომელიც ძლივს ჰფარაეს შინაგან გარყვნილებას და იღუმალ პროსტიტუციას, „ოჯახის ერთიანობის“ დემაგოგიური სახელით.

როდესაც საზოგადოებას დაეკარგება სრულიად ნდობა წარსულის, მაგრამ, მიუხედავათ ამისა, გამოურკვეველი დგას მომავალი საზოგადოებრივი ცხოვრების ხასიათის წინაშე, ამ დროს ის სცხოვრობს ისეთი პოლიტიკური

*) ეს წერილი კარგა ხანია დაწერილია, მაგრამ ორგანოს უქონლობისა გამო დაბეჭდლა არ ეღირსა.

და სოციალური ჭირით დასწეულებული, ისეთი ხასიათის საზოგადოებრივი ცხოვრებით, რომელიც სრულიად მოკლებულია ხასიათს, რომელიც ნამდვილ სოციალურ უხასიათობას— დემოკრატიას—წარმოადგენს, წარმოადგენს სოციალურ ჭირს, რომელსაც უთვალავი საზოგადოებრივი ჭირის ექიმებაშები, მარჩიელნი და პოლიტიკური ექიმები—შარლატნები გამოუჩნდებიან.

როდესაც რომელიმე ქვეყანას ეწვევა ხოლერა, ჟამი, მაშინ მცხოვრებთა რიცხვი გაჩანაგდება, გაჩანაგდება ქვეყანა ძალით, სიმდიდრით, ზნეობით და ჩავარდება ყოველგვარ გაჭირვებაში—დაეცემა, დაქვეითდება.

როდესაც რომელიმე სოციალური ჯგუფი, პარტია ხანგრძლივი მოღვაწეობის შემდეგ გამოდგება ისტორიულად უნაყოფო, მაშინ პარტია თავის მობრძავი სულის შესარჩენად აღარ არჩევს არავითარ საშვალებას არც ოპორტიუნისტულს, არც იეზუიტურს და გაჩანაგებული იდეთურად, პოლიტიკურად და ზნეობრივად, პარტია წარმოშობს თავის მწირე და გაჩანაგებულ პოლიტიკო-სოციალური საშოიდან გონებრივ და პოლიტიკო სოციალურ ხოლერისაგან გაჩანაგებულ დემაგოგებს დემაგოგიური იდეოლოგიით, რომელიც წარმოადგენს ნამდვილი პოლიტიკო-სოციალური პროსტიტუციის თეორიას. იდეოლოგები კი ამ თეორიის ურცხვ მებაირალტრებს, რომლებიც რეალურად თავის გუნებაში ემხანურებიან თავის თავს, თავის ქვენა ინტერესებს და სატუეიანად—ტრაბუნაზე, წვერ-მოტეხილი კალმით—პრესსაში გუნდრუკს უკმევენ და გონებას უზნელებენ ისედაც დაბეჩავებულ და დაბნელებულ მასსას.

ამ გვარია დაახლოვებით სოციალ-დემოკრატიის ხასიათი ჩვენში და საზღვერ-გარეთის არ კმარობს პოლიტიკურ დემაგოგიას და ერთგულად ავრცელებს არა თუ მარქსიზმს ამ ნამდვილ დემ-გოგიურ „მეცნიერებას,“ არამედ ხმარობს სპეციალურ დემაგოგიურ, გაბედულ

(рискованный) ხრიკებს თავის იდეების პროპაგანდაში, რომელიც შესდგება იმაში, რომ იხელთოს მოხსენებული დრო, რომელიც საშვალებას მისცემს გაავრცელოს თავის მოწინააღმდეგის წინააღმდეგ ცრუ აზრები, ან სწეროს ურცხვად (нахально) ისეთი რამე, რომლითაც უნდა დაუმტკიცოს თავის მსგავსს უფიცებს, რომ ჩვენი მოწინააღმდეგები ისეთ რამეს გვაწერენ, რაც მართლა რომ სულელურია, მაგრამ ჩვენ არ გვეკუთვნის და სიბრაზით ან უსინდ საბით მოგვაწერენო.

როდგან ჩემთვის გამოურკვეველია, მექნება თუ არა შეძლება დაუკადლო „ახალი დროების“ ფურცლებზე მოვარდნილ სისულელის ნიაღვრის ჩამოწრეტას, ამიტომ საჭიროდ მიმაჩნია ვიკისრო ზოგი მარქსიზმის და ზოგი მისი მებაირალტრეების მეტად კონსერვატიული უვიცობის და მათი თავის თავზე გადაჭარბებული აზრების დაწვევა იმ რიგით, რა რიგითაც მას მიაწვდენენ აზროვნების ბაზარს.

მარქსმა იკისრა დიალექტიკური ჭურჭლის, ამ ლოლიკური დანაიოსის ბოქვის გამსება მატერიალისტური შინაარსით, რაც გასაკვირველი არ არის გერმანელი მეტაფიზიკოსისაგან, მაგრამ ძლიერ საკვირველია, როდესაც ჩვენი პამპულები შეჰყურებენ მას, რომ გერმანელი მეტაფიზიკის აქლემნი, იჩოქებენ, ჰეგელის სიბოძის ქსთან, იტვირთებიან და ეშხაგრებიან ბრანდენბურგის უდაბნოს ასამსებათ და ადტაცებულები ამ დიადი სურათით ჩვენი პამპულები აღაპყრობენ თავიანთ უსუსურ ხელებს რათა თავიანთ კუზიან ღმერთებს შეარჩინონ ზურგზე უზარმაზარი მეტაფიზიკური ტვირთი. ერთი ამ კუზიან ღმერთების მმოსავთაგანი ბრძანდება მარქსისტული მეტაფიზიკის პაწაწკუნა და პაწაწკინტელა „ზაპიატაია,“ ვაებატონი კუ თუ კო...; რომელიც იმ ვაზეთში, რომელიც სპეციალურად მუშე ბისთვის პირველად დაარსდა დიალექტიკურ აბდა-უბდას ვადმოლაგებას შეუდგა და ამ გვარად გვაიძულებს ჩვენც ამ მბდა-უბდაზე ლაპარაკს. მაგრამ ეს კიდევ არაფერი. აი სწორედ იმ აბდაუბდის გამოარკვევას, რომელიც ენგელსმა, მარქსმა, პლენხანოვმა და სხვებმა ვერ მოახერხეს თავიანთ დიდრონ წიგნებში „ფილ.სილ.“ „კაპიტალ“-ში, „ანტი-დუარინგში,“ „ლიუდვიგ ფეიერბახ“-ში და სხვებში, პაწაწკინტელა კო...-მ მოახერხა ყოველ-კვირული ვაზეთის ფელეტონის ოთხ კოლონაზე.

ვაებატონი კო...; მდიდური გულის პატრონი სეამს კითხვას „რა არის დიალექტიკური მეტოდი?“ და მედიდურივე უვიცობით თავგასული უპასუხებს: „ცხოვრება დაუდგრომელ ზნდა-განვითარებაშია“... „ის მუდმივ მოძრაობასა და ნგრევა-შენებაშია. ამიტომ (თუ ტავტოლოგია ამიტომ მათ იქმნა მიღებული, რასაკვირველია. ავტ. შენ.) არის, რომ ცხოვრებაში მუდამ არსებობს ახალი და ძველი, მოზარდი და მომაკვდავი, *) რევალიუცია და კონტრ-რევალიუცია.“

*) კურსივი ავტორისაა.

ჩვენ თავგასიბულ ფილოსოფოსს (?) უნდა, რომ ახსნას არსებობა ახალის და ძველის, ზრდის და სიკვდილის, რევოლუციის და კონტრ-რევოლუციის. და ამბობს, რადგან ცხოვრება ზრდა-განვითარებაშია, ამიტომ ზრდა არსებობს, რადგან ის ნგრევა-შენებაშია ამიტომ არსებობს კონტრ-რევოლუცია, რადგან მოძრაობა არსებობს, ამიტომ მოძრაობა არსებობს—ახალი და ძველი.

აგრეთვე მოყვანილი სიტყვებიდან ცხადათ ჩანს, რომ დიალექტიკა თვით ცხოვრებაში ხორცეულდება, ბუნებაში არსებობს, მისით ყველაფერი მოცულია, ის ყველაფერს მსჭვალავს ის პროცესის არის და მეთოდის, ლოლიკაც და ემპირიკაც, დედუქციაც და ინდუქციაც, ის ამბობს, „ცხოვრება სწორედ ისე უნდა განვიხილოდ, როგორც ის სინამდვილეში არსებობს *) თუ ენგელს ჰკითხეთ ის გეტყვით, რომ ანა თუ დიალექტიკა ცხოვრების პროცესისა არამედ „წინააღმდეგ ამისა: მას შემდეგ რაც მან (მარქსმა ავტ. შენ.) ისტორიულად დაამტკიცა, რომ ეს პროცესისა რამდენიმედ უკვე შესრულდა და რამდენიმედ კიდევ უნდა შესრულდეს, ამის შემდეგ (გამოდის რომ დიალექტიკა საყოფარი, დამატებითი რამ ყოფილა ავტ. შენ.) ის კიდევ ახსიათებს მას, როგორც პროცესს, რომელიც სწარმოებს მიღებულ დასაქმებულ კანონის თანახმად.“ *) მაშასადამე ყოფილა ორი მეტოდი: ერთი ისტორიული, უმთავრესი და მეორე სხვათა შორის—დიალექტიური.

კაუტსკის რომ ჰკითხოთ, ის პი გეტყვით, არამედ შეგყვირებსთ, წამოვა თქვენზე ალლაჰ, ალლაჰის ძახილით და გასწევს ნარას: „რალა დარჩება მარქსიზმიდან, თუ გადაადგეთ, დიალექტიკა, რომელიც „მისი შრომის საუკეთესო ძარადა“ იყო?“ ამ შემთხვევაში კაუტსკი მახის და ავენარისის მიმდევარი გამოდის (рабочая идея гипотеза, как средство интеллектуальной экономии). ანგელსი დიალექტიკას მესამეთავად ტკბილედ სახავს. ჩვენი თავგასიბული ფილოსოფოსი კი ყველაფრათ. სხვა ადგილას იგივე ანგელსი დიალექტიკას ძირითად და მნიშვნელოვან კანონათ აღიარებს. თუ ჩვენი ქეშპარიტი აზრი ალთად და ბალთად გაახსენეთ, მაშინ თქვენი დიალექტიკური აბლა-უბდის ამ გვარი რომეცა უნდა მოგეხსენებიათ.

„ამ გვარია, განაგრძობს თავიდა ფილოსოფოსი(?) „ახ. დრ“. რედაქციის კათედრიდ-

გან, ცხოვრების განხილვა (?) მის დაუდგრო-მელ მოძრაობასა დანგრევა-შენობაში—ასეთია დიალექტიური მეტოდის პირველი დასკვნა.“ საოცარი დასკვნაა უნდა მოგახსენო ბატონო კო...! საიდგან მიიღეთ ეს დასკვნა? იქნება უკანასკნელი პარტიკულიდან მიიღეთ ფოშტით, მაგრამ იქაც კამათის შემდეგ გამოიტანდენ და გამოგიგზავნიდენ. ყოველი თეორინა შესდგება წინადადებისაგან და დასკვნისაგან, რომელიც წინადადებისაგან, ნაგრაკულებისაგან უნდა გამომდინარეობდეს ან, ვრცლად რომ ვთქვათ, სრული მსჯელობა შესდგება თეორემისაგან და მისი კორროლორისაგან, ყოველი სილოგიზში შესდგება მთავარ წინადადებათგან და მათი დასკვნისაგან თქვენ კი ღმერთმა შეგიწიოთ თქვენ გმირულ ცდაში, არც აიღეთ, არც დაიღეთ და უცებ ციდან დედამიწაზე ტყაპანი მოაღებინეთ თქვენ დასკვნა(?).

ჯერ სვამთ კითხვას, რა არის დიალექტიკაო, შემდეგ იქვე პასუხის დასაწყისშივე ამბობთ, რომ „ცხოვრება დაუდგრომელ ზრდა-განვითარებაშია“, ნგრევა-შენებაშია“ და დასკვნით, რომ დიალექტიკური მეთოდის პირველი დასკვნა შესდგება ცხოვრების განხილვაში თავის დაუდგრომელი მოძრაობაში და ნგრევა-შენებაში. ეგ ხომ თავშიც ბრძანეთ და თუ ბოლოშიც ესევე გაიმეორეთ მაშინ საბრალო ლოლიკა რალა შუაშია, ეგ უფრო მღვდლის და მისი ძაღლის არაკს ემსგავსება. განაგრძეთ, განაგრძეთ თქვენი მეცნიერული მოღვაწეობა თქვენ ნაცნობებში და თანა მოაზრებში. იქნებ თქვენ იმათ გამოულაყოთ თავი და შემდგომ იმათმა თქვენ გიზლოთ მსგავსივე სამახური რითაც ჩვენ დიდი მადლობელი გაგიხდებით, რადგან ვხედავთ, როგორ ახლოვდება ისეთი დრო, რუდესაც ჩვენ საშვალება გვექმნება მიკროსკოპით შევისწავლოთ თქვენი და თქვენი ამხანაგების უკანასკნელი იშვიათი პალეონტოლოგიური ნაშთები. А все же жалко созерцать как мертвые силы востанут и „бывшие люди“ интернационала превращаются в живые окаменелости и дѣлаются достояніемъ историческаго прошлаго!

ყველასთვის ცხადია. რომ მხოლოდ მოძრაობა, რომელიც დასახულია დიალექტიურ პროცესსათ არ არის საკმაო და თვით დიალექტიური მეთოდის მომხრეთათვისაც ცხადია ეს. ამიტომ ისინი ცდილობენ ამ თავის მეტაფიზიკურ ხომალდს დიშონი და ბუსოლი გაუკეთონ. ამასვე მეცადინეობს ვაჭბატონი კო...ის ამბობს: „ის რაც ცხოვრებაში იბადე-

**) ანტიდ. 137 გვ. ამ ციტატაში კურსივი ჩვენ.

ბა და დღითი დღე იზრდება... (იხილეთ *), მისი წინმსვლელობის შეჩერება შეუძლებელია. ე. ი. თუ, მაგალ თად, პროლეტარიატი იბადება, როგორც კლასი და დღითი დღე იზრდება, — რაც უნდა სუსტი და მცირე რიცხოვანი იყვეს ის ბოლოს მაინც გაიმარჯვებს, რატომ? იმიტომ, რომ ის იზრდება, მატულობს და წინ მიდის“.

„სამაგიეროდ, ის, რაც ცხოვრებაში ბერდება და სამარისაკენ მიექანება, — აუცილებლად უნდა დამარცხდეს, თუნდაც რომ ის დღეს ბუმბერაზ ძალას წარმოადგენდეს“. ესე იგი, ის რაც უძლეველია (იზრდება, კო...-ს სიტყვით) — უძლეველია, ის რაც იზრდება, ე. ი. მძლავრობს, წინ მიდის ის უძლეველია და წინ მიდის — მისი შეჩერება შეუძლებელია. აი ამ გვარია დიალექტიკური მეთოდით ახსნა, რომელიც თავის უმწვერვალეს განვითარებაში მიაღწევს თავის თავის უარის ყოფას: „პროლეტარიატი... დღითი დღე იზრდება, — რაც უნდა... მცირე რიცხოვანი იყვეს ის დღეს, ბოლოს მაინც გაიმარჯვებს *). ე. ი. მიუხედავად იმისა რომ დიალექტიკის მიხედვით ყოველ მომენტს თავისი განსაკუთრებული კანონი აქვს, შესაძლებელი ყოფილა ამავე დიალექტიკის საშუალებით დღეს ვითარება და კანონი გადავწყვიტოთ და გადავიტანოთ ბოლომდე და ვთქვათ დოგმატიურად და ფატალისტურად, რომ თუ დღეს რამე მოვლენა იზრდება, მაშასადამე მე ხვალაც და შემდეგაც ზრდაში და წინსვლაში იქნებაო, თუ ბავშვი დაიბადა და იზარდა ერთ დღეს, ერთ კვირეს, ერთ თვეს, განდერთ წელიწადს, მაშასადამე მისი შემდეგი და შემდეგი ზრდა და წინსვლა აუცილებელი იქნება, ის უთუოდ სიმწიფესაც მიაღწევსო. განაგრძეთ ამ გვარი ლოგომახიებით და გალიმატიებით კვება დამწეულებისა და დაჩაგრულებისა, უქადაგეთ პროლეტარიატს აბსოლიუტური ობიექტივიზმი და სოციალური მახმადიანობა, იქნება აიგოთ ისტორიული ძეგლი ჩაგრულთა დაძინების მოღვაწეობის ნიშნათ, დააძინეთ ასაჯანყებლათ მომართულნი ისე, როგორც

*) კურსივი ჩვენია.

*) კურსივი, ჩვენია,

მაჰმადიანურმა სარწმუნოებამ და ფატალიზმმა დააძინა მისი მორწმუნენი. ჩვენი სოციალური მახმადიანი განაგრძობს: „აი აქედან წარმოდგა ცნობილი დიალექტიკური თქმულება: ყოველივი ის, რაც ნამდვილად არსებობს, ე. ი. ყოველივე, რაც დღითი დღე იზრდება — გონიერია; ხოლო ყოველივი ის რაც დღითი დღე იშლება უგონოა და მაშასადამე დამარცხებას იერ ასკდება“ „ასეთია, დასძინეს ფალოსოფიის ქურჭელი კო... დიალექტიკური მეთოდის მეორე დასკვნა“.

თუ ყოველივი ის, რაც რეალურია, ე. ი. დღითი დღე იზრდება — გონიერია მაშასადამე ანარქიზმი გონიერი ყოფილა, რადგან ის დღითი დღე იზრდება და თქვინა ლათარებით ანარქიზმის წინააღმდეგ თქვენს თავს ეწინააღმდეგებით; ხოლო თუ ყოველივი ის, რაც დღითი დღე იშლება — უგონოა მაშინ სოცალდემოკრატია უგუნურთა პარტია ყოფილა, რადგან ის დღითი დღე სუსტდება და თქვინა აბდულობით სოციალ-დემოკრატის სასარგებლოთ თქვენს თავსვე ეწინააღმდეგებით.

... (შემდეგი იქნება.)

განცხადება

22 ივლისიდან ქალ. თბილისში გამოდის ყოველ-კვირული ქართული სამეცნიერო-ლიტერატურულ-კრიტიკული და საზოგადოებრივ-ეკონომიური გაზეთი

„ქარიშხალი“

მიღება ხელის მოწერა მხოლოდ პროვიციებთან, გაზეთი ეღირება წლიურათ 3 მან. ნახევარი წლით — 1 მ. 50 კ. სამი თვით 80 კაპ. ცალკე ნომერი თფილისში ღირს **მთი შაჰრიკ**, პროვინციაში — 6 პაპ.

გაზეთის რედაქცია და კანტორა ყოველ-ღველია. დღით 10—2 ს. და საღამომით — 5—7 ს. კვირა-უქმე დღე 10—12 ს.

აღრესი: Тифлисъ: Семеновская ул. №4 типографя „Надежда“ редактору газеты „Каришхали“.

რედაქტორ-გამომცემელი **ივ. ებრაელიძე**.